

STANOVISKO

Donáška ovocia, zeleniny a výrobkov z ovocia a zeleniny do MŠ rodičmi

Donáška ovocia a zeleniny, prípadne výrobkov z ovocia a zeleniny **do MŠ rodičmi** podľa v súčasnosti platnej národnej i európskej legislatívy **nie je možná**, nakoľko v zmysle nariadenia EP a R č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín, pri preberaní surovín (potravín) nesmie prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania prijať suroviny alebo akýkoľvek iný materiál používaný pri spracovaní výrobkov, ak možno očakávať, že sú kontaminované parazitmi, patogénnymi mikroorganizmami alebo toxickými, rozkladnými a cudzími látkami do takej miery, že aj po tom, keď prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania uplatní bežné postupy triedenia, prípravy alebo spracovania, by boli konečné výrobky nevhodné na ľudskú spotrebu (príloha II, kapitola IX bod 1 uvedeného nariadenia).

V nadväznosti na citované nariadenie pre účely výkonu štátneho zdravotného dozoru musia byť v zariadeniach školského stravovania k dispozícii doklady o pôvode surovín (potravín) za účelom overenia ich zdravotnej neškodnosti.

Národná legislatíva upravuje túto požiadavku EÚ vyhláškou MZ SR č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež. V zmysle § 8 ods. 3 musí prevádzkovateľ v zariadení pre deti a mládež zabezpečiť, aby **do školského stravovacieho zariadenia nebola žiakom a deťom individuálne donášaná strava**, okrem žiakov a detí, u ktorých podľa posúdenia lekára všeobecnej zdravotnej starostlivosti pre deti a dorast alebo lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore zdravotný stav žiaka alebo dieťaťa predškolského veku vyžaduje osobitné stravovanie.

Okrem uvedeného legislatívneho pohľadu na danú vec treba zdôrazniť aj odborný pohľad. Ten spočíva v tom, že keďže prevádzkovateľ zariadenia školského stravovania je zodpovedný za kvalitu pripravovanej a podávanej stravy a v konečnom dôsledku za ochranu zdravia stravovaných detí, môže túto povinnosť plniť iba v prípade, že podávanú stravu pripravuje iba zo surovín oficiálne dodaných do stravovacieho zariadenia, čiže zo surovín, ktoré majú predpísanú dokumentáciu potrebnú na ich preberanie.

Zároveň treba poznamenať, pri podávaní ovocia a zeleniny v rámci oficiálne schváleného Programu ovocie a zelenina do škôl je potrebné plne rešpektovať ustanovenia nariadenia vlády SR č. 341/2009 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby ovocia a zeleniny pre deti v materských školách a pre žiakov v základných školách. V zmysle tohto predpisu má škola možnosť získať informácie o potenciálnych dodávateľoch prostredníctvom Pôdohospodárskej platobnej agentúry, alebo si nájde dodávateľov samostatne, s ktorými uzatvára zmluvu o dodávaní ovocia a zeleniny.

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky

Vypracoval: MUDr. Jana Hamade, PhD.

Vedúci odboru: MUDr. Jana Hamade, PhD.- zastupujúca

Zástupca HH S a VSÚ pre odborné činnosti: MUDr. Jana Hamade, PhD. – zastupujúca

Kancelária HH SR a VSÚ:

Úrad verejného zdravotníctva SR **vo veci objasnenia stanoviska** k donáške ovocia, zeleniny a výrobkov z nich do MŠ rodičmi alebo inými ako oficiálnymi subjektmi uvádza nasledovné:

Ad 1) Čo mení toto aktuálne stanovisko oproti doterajšiemu stavu?

Aktuálne stanovisko, zaslané MŠVVaŠ SR nemení doteraz platný stav. Ustanovenia vyhlášky MZ SR č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež sú platné už od roku 2007, ako aj nariadenie EP a R č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín.

Ad 2) Donáška ovocia a zeleniny nie je možná, ak možno očakávať, že sú kontaminované parazitmi,...Ako sa určí, či to možno očakávať? Alebo je to vopred predpokladané vždy, keď donesie rodič ovocie a zeleninu do MŠ? Dá sa takémuto očakávaniu predísť (napr. vákuovo balené ovocie a zelenina priamo z obchodu).

V zmysle § 24 ods.5/ písm. b/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov fyzická osoba - podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú zariadenia pre deti a mládež sú povinné zabezpečiť pri podávaní stravy, aby strava bola pripravovaná zo zdravotne neškodných potravín so zodpovedajúcou energetickou a biologickou hodnotou. Z uvedeného vyplýva, že prevádzkovateľ zariadenia školského stravovania je zodpovedný za kvalitu pripravovanej a podávanej stravy a v konečnom dôsledku za ochranu zdravia stravovaných detí. Túto povinnosť môže plniť iba v prípade, že podávanú stravu pripravuje výhradne zo surovín oficiálne dodaných do stravovacieho zariadenia, čiže zo surovín, ktoré majú predpísanú dokumentáciu potrebnú na ich preberanie.

Vzhľadom na to, že je potrebné dodržiavať platnú legislatívu v plnom rozsahu, nie je možná ani donáška vákuovo baleného ovocia a zeleniny inými subjektmi, ako oficiálne schválenými dodávateľmi potravín do daného stravovacieho zariadenia.

Ad 3) Vztahuje sa nariadenie aj k ochutnávkam ovocia a zeleniny, ktoré deti absolvujú počas aktivity s učiteľkou v MŠ?

Ochutnávky ovocia a zeleniny mimo realizácie projektu „Školské ovocie“ nie sú povolené a ochutnávky v rámci daného projektu je možné zabezpečiť za predpokladu dodržania všetkých podmienok, t. j. najmä podmienky výhradných dodávateľov potravín do daného zariadenia, aby bola možná výsledovateľnosť každej jednotlivej potraviny.

Ad 4) Môže MŠ organizovať narodeninové oslavy pre dieťa, keď rodič zabezpečuje tortu a iné občerstvenie? Aké občerstvenie je dovolené?

Ako vyplýva z odpovede na otázku č. 2, nie je možné organizovanie samostatných narodeninových osláv, pri ktorých by rodičia sami zabezpečovali občerstvenie z dôvodu, že nie rodičia, ale prevádzkovateľ je zodpovedný za poskytnutie zdravotne bezpečnej podávanej stravy. V prípade výskytu epidémie z potravín by zodpovednosť v plnom rozsahu niesol prevádzkovateľ a nie rodičia a boli by voči nemu uplatnené sankcie v zmysle príslušnej legislatívy.

Ad 5) Môžu deti spolu s učiteľkou a personálom urobiť napr. nátierku?

Pri každej manipulácii s potravinami ide o epidemiologicky závažnú činnosť a túto môžu vykonávať v zmysle § 22 ods. 1/ vyhlášky MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení, iba osoby odborne a zdravotne spôsobilé. Z uvedeného vyplýva, že príprava nátierok deťmi s učiteľkou nie je možná z dôvodu ochrany zdravia pre možnou alimentárnou nákazou.

Ad 6) Je povinnosťou zo strany prevádzkovateľa MŠ zabezpečiť obed pre dieťa s poldennou dochádzkou?

V zmysle § 8 ods. 2/ písm. b/ vyhlášky MZ SR č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež musí prevádzkovateľ zariadenia pre deti a mládež organizovať režim stravovania detí tak, aby zabezpečil pre deti dochádzajúce do predškolského zariadenia a do prevádzkarne pre starostlivosť o deti predškolského veku len na dopoludňajšie hodiny, podávanie desiatej. V prípade, že sú deti s poldennou dochádzkou prítomné v zariadení aj v čase obeda, prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť deťom aj podávanie obeda.

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky

Vypracoval: MUDr. Jana Hamade, PhD.
Vedúci odboru: MUDr. Jana Hamade, PhD.
Zástupca HH S a VSÚ pre odborné činnosti: MUDr. Jana Hamade, PhD.
Kancelária HH SR a VSÚ: